

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/64/2023
Identifikačné číslo spisu:	4119212199
Dátum vydania rozhodnutia:	26.09.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4119212199.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu V. Š., narodeného XX. R. XXXX, Č. XXX/X, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Harakálom, Košice, Mlynská 28, proti žalovanej KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, zastúpenej JUDr. Danuše Tichá s.r.o., Bratislava, Nám. M. Benku 6, IČO: 52 058 310, o náhradu škody - straty na zárobku, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 36C/88/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 22. apríla 2022 sp. zn. 6Co/25/2021, v spojení s opravným uznesením z 25. augusta 2022 sp. zn. 6Co/25/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Nitre z 22. apríla 2022 sp. zn. 6Co/25/2021 vo výroku IV., ktorým v ostatnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a vo výroku V., ktorým stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie.

Dovolanie II. proti opravnému uzneseniu z 25. augusta 2022 sp. zn. 6Co/25/2021 - 288 o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 8. októbra 2020 č. k. 36C/88/2019 - 166 I. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 3.013,08 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.609,65 eur od 16. septembra 2019 do zaplatenia a zo sumy 1.403,43 eur od 7. júla 2020 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. žalovanej uložil povinnosť vyplácať žalobcovi náhradu za stratu na zárobku pri invalidite vo forme peňažného dôchodku mesačne v sume 150,78 eur počnúc od 1. augusta 2020, vždy do 15. dňa nasledujúceho mesiaca, III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a IV. stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne podľa § 415, § 420 ods. 1, § 441, § 446 účinného od 1. decembra 2019, § 447 účinného od 1. decembra 2019, § 517 ods. 2, § 879w zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej v texte len „OZ“), § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte len „ZoPZP“), § 134 ods. 5 a 6 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce, § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení

niektorých zákonov a vecne tým, že žalobca utrpel pri dopravnej nehode 14. júna 2017 ťažké ublíženie na zdraví, ktorú škodu si uplatnil ako poškodený priamo voči žalovanej ako poisťovateľovi v zmysle ZoPZP, v dôsledku čoho bol rozhodnutím Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava, č. XXX XXX XXXX, z 20. apríla 2018 uznaný invalidným od 20. júla 2017 s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % a bol mu priznaný invalidný dôchodok vo výške 338,10 eur, od 1. januára 2018 sa zvýšil invalidný dôchodok žalobcu na sumu 345,30 eur, od 1. januára 2019 na sumu 354,3 eur a od 1. januára 2020 na sumu 364,60 eur. Podľa lekárskeho posudku zo 16. júna 2020, vydaného Sociálnou poisťovňou, pobočka Nitra, miera poklesu pracovnej schopnosti žalobcu pre úrazovú rentu predstavovala 90 %. Mal preukázané, že žalobca si listom z 28. mája 2019 uplatnil voči žalovanej nárok na náhradu škody z titulu straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti (úrazovej renty), a to za obdobie od 20. júla 2017 do 31. mája 2019 vo výške 9.959,88 eur, ale zo strany žalovanej k plneniu nedošlo, pretože podľa žalovanej žalobcovi na úrazovú rentu podľa § 89 zákona č. 461/2003 Z. z. nárok nevznikol. Žalobcovi listom z 12. decembra 2019 zaslala žalovaná výpočet, v ktorom vychádzala z § 84 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. ako 1/13 vymeriavacieho základe podľa § 138 ods. 5 tohto zákona, t. j. DVZ: 31,8000 eur (mesačne 954 eur) - % poklesu pracovnej schopnosti (75 % od 20. júla 2017) - miera zavinenia poškodeného (50 %) - invalidný dôchodok (338,10 eur od 20. júla 2017). Podľa žalovanej konečný stav bol u žalobcu - 47,92 eur. Z relácie dopravnej polície PZ o priebehu dopravnej nehody z 8. októbra 2018 bolo zrejmé, že ju spôsobil vodič motorového vozidla zn. Fiat Marea, EČ: K., Q. P., ktorý bol inak uznaný za vinného za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona (ďalej v texte len „TZ“) s poukazom na § 138 písm. h/ TZ v jednočinnom súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 158 TZ, a to trestným rozkazom Okresného súdu Nitra z 12. júna 2018 sp. zn. 5T/60/2018, keď priamym účastníkom dopravnej nehody bol aj žalobca ako spolujazdec, ktorý nebol pripútaný bezpečnostnými pásmi. V odbornom vyjadrení č. 347/2019, vyhotovenom znaleckou organizáciou forensic, v zastúpení Q.. K. Q., V., bolo uvedené, že bezpečnostný pás s poukazom na druh a rozsah poranenia, mohol účinne zabrániť takému názoru na hrudný úsek chrbtice ako aj rozsah poranenia stavca Th1 a rozsah rozdrvenia stavca Th12 by mohol byť menší, resp. by nemuselo dôjsť až k tak závažnej zlomenine predmetného stavca. V prípade žalobcu vzniklo podľa zdravotnej dokumentácie jediné poranenie, čo favorizovalo práve významný náraz na chrbát, preto použitie bezpečnostných pásov mohlo daný náraz veľmi pravdepodobne tlmiť, resp. úplne eliminovať, ak by bol žalobca fixovaný pásmi v sedadle vozidla. Poukázal na tvrdenie žalobcu na pojednávaní konanom 2. októbra 2019 vo veci sp. zn. 19C/89/2018, že Q. P. povedal, že má auto, či sa s ním ide naň pozrieť, žalobca sedel vpredu a pamätal si, že mu nešiel zapnúť bezpečnostný pás. Potom havarovali a už si nič nepamätal. Myslel si, že Q. vodičský preukaz mal, keď mu otec auto kúpil a až neskôr zistil, že ho nemal, lebo neurobil skúšky. Bezpečnostný pás si dával, len čo si sadal do auta, ešte keď auto stálo. Nešiel mu potiahnuť, skúsil to ešte raz, ale nešlo to a potom už s autom vyrazili. Na pojednávaní, konanom 7. marca 2019 vo veci sp. zn. 25C/5/2019, uviedol, že študoval na Polytechnickej strednej škole v S., mal skončenú základnú 9-ročnú školu a potom nastúpil na elektrotechnickú školu do Q., ktorá bola s maturitou. Po roku ale prestúpil, lebo tam bolo málo praxe. Polytechnická škola je bez maturity, dá sa ale dorobiť. Keď sa úraz stal, bol druhák, aktuálne bol tretiak. Pred úrazom brigádoval v I., W. a na stavbách, bavila ho práca na lešení. Chcel robiť aj s počítačmi. Nevedel jednoznačne uviesť, prečo nastúpil do vozidla, ak podľa neho nefungoval bezpečnostný pás. Zo zápisnice z pojednávania z 25. februára 2020 sp. zn. 25C/5/2019, mal preukázané, že svedok Q. P., ako otec vodiča Q. P., uviedol, že žalobca bol kamarátom jeho syna, pričom v ten deň nesúhlasil s tým, aby syn odviezol žalobcu domov na aute, ktoré kúpili. Sedel na obidvoch predných sedadlách, skúšal aj bezpečnostné pásy. Tieto podľa neho fungovali, pre neho to bola aj podmienka, aby auto kúpili. Predpokladal, že žalobca musel vedieť, že syn nemá vodičské oprávnenie. Súd prvej inštancie uviedol, že mesačná výška minimálnej mzdy za rok 2017 predstavovala sumu 435 eur, za rok 2018 sumu 480 eur, za rok 2019 sumu 520 eur a za rok 2020 sumu 580 eur. Súd prvej inštancie dôvodil, že sporným zostalo posúdenie, či námietky žalovanej, spočívajúce v znížení poistného plnenia z dôvodu spoluzavinenia žalobcu vo výške 50 % (za nepripútanie bezpečnostným pásom a vedomosť, resp. nevedomosť o existencii vodičského oprávnenia vodiča), boli dôvodné. V prvom rade si ustálil, podľa ktorých ustanovení bude posudzovať nárok na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite poškodeného, a to z dôvodu, že po podaní žaloby došlo k prijatiu zákona č. 394/2019 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal Občiansky zákonník práve aj v § 446 a § 447. Vysvetlil, že podľa pôvodnej úpravy sa postupovalo pri

určení náhrady rovnako ako pri úrazovej rente podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Tomu zodpovedal aj pôvodný žalobný návrh, ako aj vyjadrenie žalovaného, ktoré pri výpočte aplikovalo práve ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. Tým, že Občiansky zákonník zaviedol právnu úpravu, v zmysle ktorej sa nárok poškodeného na náhradu straty na zárobku posudzovala podľa zákona o sociálnom poistení, obmedzil mu legislatívne subjektívne právo domáhať sa skutočnej náhrady za stratu na zárobku. Potreba prijatia návrhu zákona vychádzala z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2018 (PL. ÚS 10/2016-53), ktorým bol vyslovený nesúlad ustanovenia § 446 Občianskeho zákonníka s čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Novelizované ustanovenie v zmysle osobitnej časti dôvodovej správy opúšťa pôvodnú, z hľadiska ochrany poškodeného nevyhovujúcu, naviazanosť právnej úpravy kvantifikácie výšky náhrady straty na zárobku poškodeného na zákon o sociálnom poistení a nahrádza túto úpravu takou, ktorá zohľadňuje rozsah skutočne utrpenej škody a jej spravodlivej náhrady. Ujma sa v tomto prípade posúdi na základe porovnania priemerného zárobku poškodeného, ktorý dosahoval pred vznikom škody a zárobkom, ktorý dosahuje po poškodení, pričom tento „nový“ zárobok je závislý aj od toho, či a v akej výške poškodený poberá invalidný, resp. čiastočne invalidný dôchodok. Náhrada za stratu na zárobku sa teda vypočíta ako rozdiel medzi priemerným zárobkom poškodeného, ktorý dosahoval pred vznikom škody a súčtom zárobku, ktorý poškodený dosahuje po poškodení a priznaného invalidného dôchodku. Na základe vyššie uvedeného súd vychádzal z ustanovení, ktoré nadobudli účinnosť od 1. decembra 2019, a to priamo s poukazom na prechodné ustanovenie Občianskeho zákonníka (§ 879w). Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že v čase vzniku škody bol žalobca študentom druhého ročníka SOŠ polytechnickej bez maturity, bol uznaný za invalidného a miera poklesu jeho pracovnej schopnosti predstavovala 90 %. Žalobca nemal v tom čase zárobok alebo iný príjem zárobok nahradzujúci. Preto aplikoval ustanovenia Zákonníka práce, ktoré presne upravujú pojem priemerný zárobok. Keďže významom inštitútu straty na zárobku je práve akýsi peňažný dôchodok, vyrovnávajúci rozdiel medzi zárobkami poškodeného, na tento prípad aplikoval § 134 ods. 5 a 6 Zákonníka práce. V § 134 ods. 6 Zákonníka práce je riešený priemerný zárobok v súvislosti s náhradou škody aj u žiakov stredných škôl, čo preukázateľne žalobca v čase vzniku škody bol. Nebol v tom čase ani zamestnaný, preto suma priemerného zárobku sa určila podľa § 134 ods. 5 Zákonníka práce, teda predstavovala sumu zodpovedajúcu minimálnej mzde. Nestotožnil sa s názorom právneho zástupcu žalobcu, že by pri výpočte mal vychádzať z pravdepodobného priemerného zárobku v sume 954 eur, ktorý zodpovedal priemernej mesačnej mzde v národnom hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR. Poukázal na formuláciu § 445 OZ, z ktorej vo všeobecnosti vyplýva, že relutárnou reštitúciou sa má nahradiť strata na zárobku, ktorou sa rozumie rozdiel medzi zárobkom po poškodení zdravia a priemerným zárobkom pred poškodením. Ďalej sa zaoberal mierou spoluzavinenia žalobcu ako poškodeného na vzniku škody s poukazom na ust. § 441 OZ a zvýraznil, že hodnotenie miery zavinenia poškodeného na spôsobení škody závisí od súdnej úvahy, ako aj od okolností, ktoré sú v príčinnej súvislosti so škodou a vzhliadol spoluzavinenie poškodeného len za nepoužitie bezpečnostných pásov, ktoré voľnou úvahou určil v rozsahu 30 %. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 257 a § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie strán sporu rozsudkom z 22. apríla 2022 sp. zn. 6Co/25/2021, v spojení s opravným uznesením z 25. augusta 2022 sp. zn. 6Co/25/2021 - 288, I. rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach vo výroku I. a II. potvrdil, II. v napadnutej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 860,88 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 459,90 eur od 16. septembra 2019 do zaplatenia a zo sumy 400,98 eur od 7. júla 2000 do zaplatenia, všetko do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, III. žalovanej uložil povinnosť vyplácať žalobcovi náhradu za stratu na nároku pri invalidite vo forme peňažného dôchodku mesačne v sume 43,08 eur počnúc od 1. augusta 2020 vždy do 15. toho dňa nasledujúceho mesiaca, IV. v ostatnej zamietajúcej časti rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a V. stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že za stratu na zárobku treba považovať rozdiel medzi príjmami, ktoré poškodený dosahoval pred poškodením, aj príjmami, ktoré má alebo môže dosahovať po poškodení zdravia. Pri škode na zdraví sa podľa § 445 OZ peňažným dôchodkom hradí strata na zárobku, ktorý poškodený dosahoval pred poškodením a jej výška sa odvíja od priemerného zárobku poškodeného v dobe predtým, ako došlo

k poškodeniu zdravia. Priemerný zárobok sa zisťuje podľa osobitných zákonov. Týmto osobitným predpisom je Zákonník práce. Ustanovenie § 134 Zákonníka práce presne uvádza, ako sa zisťuje priemerný zárobok na pracovnoprávne účely, kde v odseku 6 udáva, že ak sa podľa pracovnoprávných predpisov používa v súvislosti s náhradou škody priemerný zárobok u žiakov základných škôl, žiakov stredných škôl a študentov vysokých škôl alebo zamestnancov so zdravotným postihnutím, ktorí nie sú zamestnaní, a ktorých príprava na povolanie (činnosť) sa vykonáva podľa osobitných predpisov, vychádza sa zo sumy priemerného zárobku určenej podľa odseku 5 prvej vety. V danom prípade poškodený bol v čase úrazu študentom strednej školy, a preto podľa § 134 ods. 5 prvá veta Zákonníka práce, ak je priemerný zárobok zamestnanca nižší ako minimálna mzda, na ktorú by zamestnancovi vznikol nárok v kalendárnom mesiaci, v ktorom vzniká potreba priemerný zárobok použiť, zvýši sa priemerný zárobok na sumu zodpovedajúcu tejto minimálnej mzde. Dospel k záveru, že v danom prípade pri určovaní priemerného zárobku poškodeného pred úrazom sa vychádza z minimálnej mzdy, a nie z priemerného zárobku tak, ako namietal žalobca, ktorý má zodpovedať priemernej mesačnej mzde v národnom hospodárstve SR, zistenej Štatistickým úradom SR. Odvolací súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil otázku príčinnej súvislosti medzi prípadným porušením právnych povinností žalobcom a následným vznikom škody. Súd prvej inštancie vychádzal z konkrétnych okolností tohto prípadu, ktoré zhodnotil v odbornom vyjadrení, a ktoré uviedol Q.. Q. na pojednávaní, kde znalec uviedol, že v danom prípade išlo o veľmi špecifický prípad nehody, keď poškodený okrem dvoch stavcov takmer nemal výrazne poškodené iné časti tela a z ich skúseností vyplýva, že považujú za pravdepodobné, že ak by bol poškodený pripútaný bezpečnostným pásom, sedadlo by mohlo byť dostatočným ochranným prvkom, aby k priamemu nárazu na hrudnú chrbticu nedošlo, a teda je pravdepodobnejšie, že tento rozsah zranení by bol menší v prípade, ak by žalobca pripútaný bol. Za týchto okolností považoval aj odvolací súd príčinnú súvislosť medzi nepripútaním bezpečnostného pásu a rozsahom poškodenia zdravia žalobcu za bezpečne preukázanú a vychádzal z toho, že spoluzavinenie poškodeného je len za nepoužitie bezpečnostných pásov. Bol názoru, že s ohľadom na konkrétne okolnosti vzniku škody súdnej veci, súd prvej inštancie nesprávne určil rozsah spoluzodpovednosti poškodeného (žalobcu) na vzniku škody, pričom súd prvej inštancie prijal správny záver, že na vzniknutej škode sa musí podieľať aj žalobca, ktorý porušil svoje zákonné povinnosti. Avšak čo sa týka rozsahu spoluzodpovednosti žalobcu, bolo rozhodujúce zistenie, ktoré okolnosti mali priamy a zásadný a podstatný vplyv na vznik škody a v akom rozsahu sa každý zo zúčastnených pravdepodobne podieľal na vzniku škody. V danom prípade rozhodujúcou skutočnosťou pri vzniku škody bolo hrubé porušenie povinnosti vodiča motorového vozidla, dôsledkom ktorého došlo k dopravnej nehode, ktoré porušenie malo priamy a podstatný vplyv na vznik škody. Podľa názoru odvolacieho súdu vznik škody podstatným spôsobom zavinil žalovaný, a preto mieru spoluzodpovednosti žalobcu na vzniku škody určil v rozsahu 10 %. Pokiaľ ide o výpočet zo strany súdu prvej inštancie na stratu na zárobku, považoval výpočet tejto sumy za správny, avšak súd pri svojom rozhodovaní určil mieru spoluzavinenia vo výške 30 %, preto odvolací súd v napadnutej zamietajúcej časti, ktorá presahovala spoluzavinenie v rozsahu 20 %, rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalovanú zaviazal ešte zaplatiť sumu 860,88 eur spolu s úrokom z omeškania. Čo sa týka povinnosti vyplácať žalobcovi náhradu za stratu času na zárobku pri invalidite vo forme peňažného dôchodku do budúcnosti od 1. augusta 2020, súd prvej inštancie priznal 150,78 eur pri spoluzavinení 10 % mu patrila ale ešte suma 193,86 eur, preto v tejto napadnutej zamietajúcej časti zaviazal odvolací súd žalovanú na zaplatenie sumy ešte 43,08 eur. Z uvedených dôvodov, preto odvolací súd v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 388 CSP zmenil. Opravným uznesením opravil výrok II. rozsudku a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť úroky z omeškania od 7. júla 2020. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 257 CSP.

3. Proti IV. a V. časti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Dovolateľ namietal, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nakoľko jeho odôvodnenie nespĺňa zákonné požiadavky na riadne a presvedčivé odôvodnenie. Poukázal na to, že odvolací súd neposudzoval budúce zárobkové možnosti žalobcu v tej výške, akú by pravdepodobne v budúcnosti dosahovali, ale administratívnym spôsobom stanovil výšku priemerného zárobku žalobcu v úrovni minimálnej mzdy a aplikoval ustanovenie § 134 ods. 6 Zákonníka práce v znení účinnom do 28. februára 2021. Konštatoval,

že táto právna úprava v Zákonníku práce však stratila svoje opodstatnenie, čo potvrdil aj zákon č. 76/2021 Z. z., ktorým bolo toto ustanovenie s účinnosťou od 1. marca 2021 zo Zákonníka práce vypustené z dôvodu, že predmetné ustanovenie nemá súvis s predmetom zákona, ktorý upravuje postavenie zamestnancov a teda predmetné ustanovenie už nebolo súčasťou Zákonníka práce v dobe rozhodovania odvolacieho súdu. Za mimoriadne podstatnú okolnosť považoval skutočnosť, že zohľadnenie priemernej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky ako východiská pre určenie pravdepodobného priemerného zárobku žalobcu a následne pre určenie výšky náhrady za stratu na zárobku pri invalidite žalovaná účinne v konaní nepoprela a za týchto okolností s poukazom na § 151 ods. 1 CSP bola táto skutočnosť nesporná a sudy nižších inštancií mali z nej povinnosť vychádzať v zmysle § 186 ods. 2 CSP. Výtkol odvolaciemu súdu, že v tomto smere nerešpektoval zásadu kontradiktórnosti civilného sporového poriadku a aj napriek nespornosti tejto skutočnosti ju vyhodnotil a posúdil inak. Bol názoru, že judikatúra historicky dlhodobo posudzuje zárobkové možnosti poškodených osôb, ktoré v čase poškodenia zdravia nemali príjem či nepoberali zárobok podľa ich budúcich predpokladaných možností zárobku a nie v rovine minimálnej mzdy stanovenej právnymi predpismi. V tejto súvislosti poukázal na stanovisko R I 1768/28, stanovisko Co 2/57 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/32/2002 (R 29/2004). Žalobca dovolaním II. napadol aj opravné uznesenie odvolacieho súdu s tým, že dôvody dovolania voči obom rozhodnutiam v ich spojení sú totožné a boli uvedené v dovolaní. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil a žalobe vyhovel.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že sudy nižších inštancií spor správne právne posúdili, keď ustálili, že osobitným predpisom na určenie priemerného zárobku je Zákonník práce, a preto za základ náhrady za stratu na zárobku určili minimálnu mzdu. Bola názoru, že dve stanoviská a jedno rozhodnutie dovolacieho súdu nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie ako neprípustné odmietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

7. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

10. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že je viazaný iba vymedzením právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré považuje dovolateľ za nesprávne, nie však už určením, pod

ktorý prípad prípustnosti jej riešenia (§ 421 ods. 1 CSP) táto otázka spadá. Z uvedeného dôvodu dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania posudzuje (iba) materiálny substrát samotného dovolacieho konania spočívajúci vo vymedzení právnej otázky a predstretí vlastnej argumentácie dovolateľa v zmysle § 432 ods. 2 CSP, súčasne zohľadňujúc vlastnú rozhodovaciu prax (iura novit curia, 4Cdo/11/2021, 8Cdo/54/2018, I. ÚS 51/2020).

11. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľ v danom prípade zákonom zodpovedajúcim spôsobom vymedzil právnu otázku týkajúcu sa posúdenia zárobkových možností poškodených osôb, ktoré v čase poškodenia zdravia nemali príjem či nepoberali zárobok podľa ich budúcich predpokladaných možností zárobku. Po konštatovaní prípustnosti dovolania pristúpil dovolací súd k meritórnemu dovolaciemu prieskumu a posúdeniu dôvodnosti podaného dovolania z hľadiska uplatnenej dovolacej argumentácie, t. j. z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom vo vymedzenej právnej otázke.

12. Právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio iuris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio facti), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

13. V súvislosti nastolenou právnou otázkou dovolateľ konštatoval, že odvolací súd nesprávne vyriešil otázku posudzovania budúcich zárobkových možností žalobcu v tej výške, akú by pravdepodobne v budúcnosti dosahoval, ale administratívnym spôsobom stanovil výšku priemerného zárobku žalobcu v úrovni minimálnej mzdy.

14. Otázkou posudzovania budúcich zárobkových možností sa už najvyšší súd v minulosti zaoberal v rozhodnutiach sp. zn. 2Cdo/32/2002 a 3Cdo/113/2016.

15. V rozhodnutí z 10. septembra 2002 sp. zn. 2Cdo/32/2002, ktoré bolo na základe rozhodnutia občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 29/2004, najvyšší súd vyslovil právny názor, podľa ktorého „Spravodlivému usporiadaniu záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody môže zodpovedať len také usporiadanie vzťahov medzi poškodeným a tým, kto škodu spôsobil, pri ktorom dochádza k úplnému odstráneniu ujmy, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Obč. zák., upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu ich náhrady škody spočívajúcu okrem iných aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Obč. zák.), ktorú nemožno podriaďovať pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Obč. zákonníku (k ustanoveniu § 445 a nasl.) je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. V odôvodnení rozhodnutia najvyšší súd vysvetlil, že Strata na zárobku v zmysle ustanovenia § 445 a nasl. Obč. zák. je širší pojem než je strata na mzde alebo inom pracovnom príjme, ktorý ju nahrádza. Uvedené zákonné ustanovenia totiž neviažu poskytovanie náhrady za stratu na zárobku z dôvodu občianskoprávnej zodpovednosti za škodu na zdraví na trvanie zárobkovej pracovnej činnosti poškodeného (tzn. pracovného alebo iného obdobného pomeru) v čase úrazu. Právny poriadok Slovenskej republiky a súdna prax práve naopak vychádzali a aj t. č. vychádzajú z možnosti poskytnúť náhradu za stratu na zárobku i po takú dobu počas ktorej sa zárobková činnosť iba predpokladala, resp. predpokladá a ktorá by sa, nebyť úrazu a poškodenia zdravia z neho vyplývajúceho, začala vykonávať neskôr. Napr.: Podľa rozhodnutia bývalého Najvyššieho súdu z 9. januára 1958, Cz 703/57 (R 98/1958) náhrada ušlého zárobku patrila aj maloletému, ktorý utrpel úraz vo veku, kedy ešte nezarábal a kedy ešte ani nevykonával voľbu svojho povolania, ak v dôsledku utrpeného úrazu bola jeho pracovná spôsobilosť znížená v povolaní, ktoré si potom zvolil. Podľa uvedeného rozhodnutia nebolo vylúčené ani to, aby takému poškodenému bola priznaná náhrada majetkovej ujmy, ktorá ho postihla v tom, že bol

obmedzený už vo svojej voľbe zamestnania a aby ujmu takto vzniknutú bolo možné odškodniť priznaním úhrady ušlého a uchádzajúceho zárobku a nielen len náhradou za zohyzdenie (teraz sťaženia spoločenského uplatnenia). Podľa ďalšieho rozhodnutia uvedeného súdu z 15. marca 1956, Cz 599/55 (R 70/1956) manželka pracujúca v domácnosti (v hospodárstve) mala nárok na náhradu zárobku, ktorý jej uchádzal tým, že pre úraz zavinený škodcom, nemohla pracovať v domácnosti (v hospodárstve). V zmysle § 39 nariadenia vlády ČSFR č. 223/1988 Zb., účinného do 30. marca 2002, patrila náhrada za stratu na zárobku aj osobám (žiakom základných škôl, základných umeleckých škôl, osobitných škôl a pomocných škôl), ktoré neboli v čase úrazu zárobkovo činné. Podľa § 46 uvedeného vládneho nariadenia zamestnancom, ktorí utrpeli pracovný úraz, prípadne u ktorých sa zistila choroba z povolania, v pracovnom pomere dojednanom na určitú dobu alebo pri výkone prác na základe dohody o pracovnej činnosti uzavretej na určitú dobu, prislúchala náhrada za stratu na zárobku aj po predpokladanom skončení pracovnoprávneho času, ak bolo možné podľa okolností dôvodne predpokladať, že postihnutý by bol aj naďalej zamestnaný. Ustanovenie § 17 ods. 2 vyhlášky č. 45/1964 Zb., účinnej do 31. apríla 1995, stanovilo spôsob určenia priemerného zárobku „ostatných pracujúcich občanov“ (spisovateľov, výtvarných umelcov, samostatne hospodáriacich roľníkov, remeselníkov, žien pracujúcich v domácnosti) podľa okolností jednotlivého prípadu. Obdobnú úpravu obsahuje i platný Zákonník práce, ktorý v § 212 ods. 1 a 2 stanovuje, že náhrada za stratu na zárobku patrí aj takým osobám, ktoré neboli v čase úrazu zárobkovo činné (poberateľom starobného dôchodku alebo invalidného dôchodku, žiakom a študentom). Dovolací súd má za to, že skutočnosť, že žalobkyňa nebola v čase úrazu zamestnaná a nemala zárobok alebo iný príjem zárobok nahrádzajúci, ale poberala podporu v nezamestnanosti, sama osobe nevyučovala vznik nároku žalobkyne na náhradu za stratu na zárobku po skončení jej pracovnej neschopnosti. Iný výklad by bol v rozpore s vyššie uvedenou požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody. Najvyšší súd ustálil aj to, že Pri určení náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo invalidite v zmysle § 447 Obč. zák. by sa v prípade vzniku práva malo vychádzať z pravdepodobných príjmov, ktoré by žalobkyňa dosiahla s prihliadnutím na príjmy v rovnakom alebo podobnom predmete podnikania v danej lokalite po odpočítaní výdavkov potrebných na ich dosiahnutie, a ak to nie je možné, podľa zárobku ustanoveného v mzdových predpisoch, vnútorných mzdových predpisoch alebo v kolektívnej zmluve platiacich pre zamestnancov vykonávajúcich rovnakú alebo podobnú prácu.

16. K obdobným záverom dospel najvyšší súd aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/113/2016, v ktorom vyslovil záver, že „v súvislosti s prijatím zákona č. 461/2003 Z. z. (nadobudol účinnosť 1. januárom 2004) došlo pri strate na zárobku v súvislosti so škodou na zdraví k niektorým zmenám. V súvislosti so zodpovednosťou zamestnávateľa za škodu spôsobenú zamestnancovi pracovným úrazom alebo v dôsledku choroby z povolania v pracovnom pomere (a nepriamo aj vo väzbe na niektoré občianskoprávne vzťahy), uvedená práva úprava v ustanoveniach § 83 až 101 priniesla zásadné zmeny. Vzťah tohto zákona a Občianskeho zákonníka vyjadruje ustanovenie § 28, podľa ktorého : „na právne úkony v sociálnom poistení sa vzťahuje osobitný predpis, ak tento zákon neustanovuje inak.“ Obdobná právna úprava vo vzťahu k počítaniu lehôt je aj v ustanovení § 29. Dôsledkom uvedenej právnej úpravy je však nepriamy vplyv na stratu na zárobku, a to z dôvodu, že strata na zárobku počas práceneschopnosti a strata na zárobku po skončení práceneschopnosti alebo pri invalidite sa posúdi podľa predpisov o sociálnom poistení. V závislosti od toho sa ustáli aj strata na dôchodku v zmysle § 446, 447 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník v ustanovení § 445 upravuje stratu na zárobku, ktorá je svojím charakterom osobitne upravenou majetkovou ujmom - peňažným dôchodkom. Predstavuje pravidelné mesačné vyplácanie dávok po dobu, po ktorú strata na zárobku trvá. Právna úprava straty na zárobku je upravená vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od toho, či dochádza k strate na zárobku 1/ počas práceneschopnosti (§ 446 Občianskeho zákonníka), 2/ po skončení práceneschopnosti (§ 447 Občianskeho zákonníka). Samotné ustanovenie § 445 Občianskeho zákonníka je vo vzťahu k ustanoveniam § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka všeobecného charakteru, upravujúce porovnateľný peňažný ekvivalent pre výpočet straty na zárobku bez zreteľa na to, či ide o stratu počas alebo po skončení práceneschopnosti. Osobitná povaha škôd spôsobených na zdraví vyžaduje osobitnú, od všeobecného ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho náhradu skutočnej škody a ušlého zisku, odlišnú úpravu spôsobu a rozsahu náhrady škody spočívajúcu, okrem iných, aj v úprave náhrady za stratu na zárobku (§ 445 a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorú

nemožno podriaďiť pod pojem skutočnej škody alebo ušlého zisku. Podľa dôvodovej správy k Občianskemu zákonníku (k § 445 a nasl.) je likvidácia náhrady škody spôsobenej ublížením na zdraví založená na zásade zabezpečiť občanom takto poškodeným postačujúce hmotné prostriedky pre ich ďalší život. Aj po prijatí zákona č. 461/2003 Z. z. spoločnými predpokladmi pre priznanie straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka je to, že : a/ došlo ku škode na zdraví, 2/ na strane poškodeného sa strata prejaví v jeho majetkovej sfére v podobe zmenšenia príjmu alebo v podobe zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu, 3/ príčinná súvislosť medzi škodou na zdraví a zmenšením príjmu poškodeného alebo potrebou jeho zvýšenej námahy na dosiahnutie príjmu. Podľa názoru dovolacieho súdu právna úprava straty na zárobku v Občianskom zákonníku alebo Zákone o sociálnom zabezpečení (úrazový príplatok, úrazová renta) sú špecifické právne úpravy, ktorých základ je nezávislý. Preto aj vznik nárokov ako takých podľa uvedených právnych úprav je nezávislý a podmienený iba právnou úpravou v tom-ktorom zákone. So zreteľom na uvedené dovolací súd zastáva názor, že právna úprava v Občianskom zákonníku (§ 446 a § 447) odkazuje na právnú úpravu v Zákone o sociálnom zabezpečení len vo vzťahu k určeniu výšky odškodnenia (viď aj JUDr. Jaroslav Krajčo: Občiansky zákonník pre prax (komentár), str. 1769). Vzhľadom na to, že predpoklady vzniku nároku na náhradu straty na zárobku podľa Občianskeho zákonníka (§ 447) a predpoklady vzniku nároku na úrazovú rentu podľa zák. č. 461/2003 Z. z. (§ 88) sú rozdielne, nemožno odmietnuť priznať nárok podľa Občianskeho zákonníka len preto, že poškodenému nevznikne nárok na niektorú z dávok (a teda mu nemožno zistiť výšku prípadnej dávky, pričom len v niektorých prípadoch je možné zistiť tzv. fiktívnu výšku) len preto, že nedošlo k stanoveniu dávky podľa Zákona o sociálnom zabezpečení (ktorej výplata sa má inak zohľadniť pri stanovení výšky škody). Dovolací súd len pre úplnosť dodáva, že pokiaľ dovolateľka poukazovala na rozhodnutia najvyššieho súdu, v ktorých sa riešila otázka náhrady za stratu na zárobku podľa § 447 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých vznik nároku na náhradu za stratu na zárobku nie je podmienený dosahovaním zárobku u poškodeného pred vznikom škody na zdraví, tento odkaz nie je príliehavý z dôvodu, že s účinnosťou od 1. augusta 2004 došlo k zmene § 447 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 404/2004 Z. z., v zmysle ktorého náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti poškodeného alebo pri invalidite sa posúdi a suma tejto náhrady sa určí rovnako ako suma úrazovej renty podľa všeobecných predpisov o sociálnom poistení. Podľa tohto ustanovenia je preto potrebné postupovať aj pri určení výšky náhrady za stratu na zárobku z dôvodu, že k vzniku uplatneného nároku (straty na zárobku po skončení práceneschopnosti) žalobkyne došlo už za účinnosti nového znenia § 447 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd má za to, že záver odvolacieho súdu, že žalobkyňa ako študentka strednej školy v čase dopravnej nehody nespĺňala ani jednu z podmienok stanovených v § 17 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. pre priznanie nároku za stratu na zárobku po skončení práceneschopnosti, sa javí ako predčasný a nemôže byť z vyššie uvedených dôvodov považovaný za správny a v súlade s § 447 Občianskeho zákonníka. Samotná okolnosť, že žalobkyňa nebola v čase úrazu zamestnaná a nemala zárobok alebo iný príjem zárobok nahradzujúci, sama osebe nevyučovala vznik nároku žalobkyne na náhradu za stratu na zárobku po skončení jej pracovnej neschopnosti. Iný výklad by bol v rozpore s vyššie uvedenou požiadavkou spravodlivého usporiadania záväzkových vzťahov vzniknutých zo spôsobenej škody, ako aj s článkom 2 Základných princípov (princíp právnej istoty) Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty“.

17. Dovolací súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/2016 z 10. októbra 2018, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil nesúlad ustanovenia § 446 Občianskeho zákonníka s čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, v dôsledku ktorého došlo následne k zmene právnej úpravy a znenia ustanovení § 446 a § 447 Občianskeho zákonníka, a teda aj spôsobu výpočtu náhrady straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky v citovanom náleze okrem iného uviedol, že „Zo samotnej právnej úpravy len ťažko možno identifikovať dôvody odkazu na použitie pravidiel o úrazovom príplatku v prípadoch náhrady za stratu na zárobku podľa § 446 Občianskeho zákonníka. Argument o potrebe zosúladenia občiansko-právneho režimu náhrady zárobkovej straty a režimu odškodňovania pracovných úrazov plynúci z dôvodovej správy i z vyjadrenia vlády je nedôvodný. Ústavný súd to vysvetlil práve v pasážach akcentujúcich potrebu rozlišovania straty na zárobku spôsobenej pracovným

úrazom na jednej strane a straty na zárobku vyvolanej v režime občianskeho práva protiprávnym konaním. V prvom prípade ide o sociálnu udalosť, kým v druhom okruhu o protiprávny úkon majúci za následok ujmu (stratu). Popísaná distinkcia sa potom logicky prejavuje v inštitucionálnom zabezpečení nárokov na náhradu ujmy z pracovných úrazov prostredníctvom verejného sociálneho poistenia garantujúceho základné právo podľa čl. 39 ods. 1 ústavy, kým odškodnenie straty na zárobku podľa napadnutého ustanovenia je objektom záväzkovo-právneho vzťahu vzniknutého medzi veriteľom (poškodeným) a dlžníkom (škodcom) v dôsledku protiprávneho konania škodcu, pričom spôsobenie takejto straty na zárobku vzťahu kreuje legitímnu nádej poškodeného významnú z pohľadu jeho základného práva vlastniť majetok. Neporovnateľnosť poškodených pracovnými úrazmi a poškodených podľa § 446 Občianskeho zákonníka plynie aj z daňovo-odvodového náhľadu na problematiku. Zamestnanec poškodený pracovným úrazom má v prípade pracovnej neschopnosti nárok na náhradu príjmu, resp. nemocenské, ktoré sú od dane z príjmu oslobodené, ako aj na úrazový príplatok, ktorý je taktiež podľa § 9 ods. 2 písm. a) zákona o dani z príjmu od dane oslobodený. Poškodený podľa § 446 Občianskeho zákonníka má nárok na nemocenské (ak je zamestnaný alternatívne, aj na náhradu príjmu) oslobodené od dane z príjmu a na náhradu zárobkovej straty v sume úrazového príplatku, ktorá je predmetom dane i povinného poistného na verejné zdravotné poistenie. Uvedené hľadisko dotvára obraz neporovnateľnosti oboch kategórií, a preto argument o potrebe zosúladenia uspokojovania týchto dvoch okruhov náhradových nárokov je nedôvodný. Ospravedliteľný dôvod nespočíva ani v požiadavke prednesenej poisťovňami poskytujúcimi na komerčnej báze poistenie zodpovednosti za škodu (predovšetkým tú, ktorá je spôsobená používaním motorového vozidla), podľa ktorej sa odškodňovanie má riadiť rovnakými pravidlami, ako je to pri pracovných úrazoch. Za týmto zdôvodnením možno cítiť celkom prirodzenú snahu komerčných poisťovateľov optimalizovať svoj zisk. Zákonodarca je však povinný zachovať spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany tomuto záujmu poisťovní na jednej strane a pri ochrane poskytovanej záujmu osoby poškodenej protiprávnym správaním poistenca na strane druhej. V prípade preskúmvanej právnej úpravy túto povinnosť zákonodarca nespĺnil mierou, ktorú ústavné princípy vyžadujú“.

18. Vec prejednávajúci senát považuje aj v predmetnom spore vyššie vyslovené závery najvyššieho súdu za prijateľné. Ak konajúce súdy založili svoje rozhodnutia v tejto otázke na inom právnom názore, podľa ktorého pri posudzovaní nároku na náhradu za stratu na zárobku pri invalidite poškodeného je potrebné aplikovať ustanovenia Zákonníka práce pri výpočte priemerného zárobku žalobcu, treba mať za to, že ich rozhodnutia spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Je potrebné zdôrazniť, že žalobca pred poškodením zdravia nepracoval, ale študoval na strednej škole, pričom k poškodeniu jeho zdravia došlo pri dopravnej nehode, teda protiprávnym konaním iného a nie v súvislosti s pracovným úrazom alebo chorobou z povolania. Dovolací súd súhlasí s dovolateľom, ktorý namietal, že aplikácia § 134 ods. 6 Zákonníka práce (v znení účinnom do 28. februára 2021, ktorý v čase rozhodovania odvolacieho súdu bol už zo Zákonníka práce vypustený, poznámka dovolacieho súdu) je možná len pri náhrade škody podľa pracovnoprávnych predpisov a nie v iných prípadoch. Je nepochybné, že žalobca sa svojho nároku domáha titulom občianskoprávnej zodpovednosti za škodu.

19. Vzhľadom na opodstatnenosť námietky dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu sa riešením predmetnej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu je nielen prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, ale aj dôvodné (§ 432 ods. 2 CSP). Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Dovolací súd podľa týchto ustanovení zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Z uvedeného dôvodu sa dovolací súd už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

20. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazané právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. V danom prípade žalobca v dovolaní II. uviedol, že dôvody dovolania voči obom rozhodnutiam v ich spojení sú totožné a v ďalšom obsahu dovolania sa inými dovolacími dôvodmi nezaoberal. V uvedenom dovolaní žalobca, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom), spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam § 432 až § 435 CSP, dovolacie dôvody nevymedzil tak, ako to predpokladajú tieto ustanovenia.

22. V prejednávanom spore žalobca dovolaním I. napadol výroky IV. a V. rozsudku odvolacieho súdu a v dovolaní výslovne uviedol, že výroky I., II. a III. dovolaním nenapáda. Pokiaľ následne po vydaní opravného uznesenia napadol dovolaním aj výrok II., ktorým odvolací súd opravil iba dátum odkedy je žalovaná povinná zaplatiť úroky z omeškania, bolo jeho povinnosťou v dovolaní II. jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z ustanovenia § 436 ods. 1 CSP (aj v tejto súvislosti vid' 1VCdo/2/2017). Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolaním I. dovolateľ namietal nesprávne právne posúdenie sporu v otázke určenie pravdepodobného priemerného zárobku žalobcu a následne určenie výšky náhrady za stratu na zárobku pri invalidite a týmto smerom predostrel aj svoju argumentáciu. Nie je možné teda súhlasiť s argumentáciou dovolateľa v dovolaní II., že dôvody dovolania sú totožné, keď dovolanie II. smerovalo voči opravnému uzneseniu, ktorým bol opravený výrok II. rozsudku odvolacieho súdu (dátum) , ktorý pôvodne nebol napadnutý dovolaním.

23. Vzhľadom na skutočnosť, že dovolateľ nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie II. podľa § 447 písm. f/ CSP odmietol.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.